

ΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: Δρ Αντωνόπουλος Δημήτριος

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΠΟΥ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΒΙΟ-ΓΕΩ-ΧΗΜΙΚΩΝ ΚΥΚΛΩΝ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΤΕ

Μελετώντας τα κάτωθι στο κείμενο και ειδικότερα τις οδηγίες της πολιτικής προστασίας, σημειώστε πέντε μέτρα που πρέπει να λάβουμε υπόψη σχετικά με τον παγετό και τη χιονόπτωση, αντίστοιχα.

ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ

Τις τελευταίες ημέρες παρουσιάστηκαν δυσκολίες στην καθημερινότητα πολλών ανθρώπων, ένεκα τις σφοδρής κακοκαιρίας που έπληξε τη χώρα (παγετοί, χιονοπτώσεις). Αυτό θεωρείται περιβαλλοντολογικά ως μια φυσική καταστροφή. Είναι όμως ό,τι συμβαίνει γύρω μας, στο περιβάλλον, μια φυσική καταστροφή; Ο όρος «φυσική καταστροφή», λοιπόν, έχει οριστεί με τρεις διαφορετικούς τρόπους ως:

- Τα στοιχεία εκείνα του φυσικού περιβάλλοντος που είναι βλαβερά για τον άνθρωπο και προκαλούνται από δυνάμεις ξένες και άγνωστες σε αυτόν.
- Η πιθανότητα εμφάνισης ενός δυνητικά καταστροφικού γεγονότος μέσα σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο και σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή
- Μια φυσική ή ανθρωπογενής γεωλογική κατάσταση ή φαινόμενο κατά την οποία παρουσιάζεται πραγματικός ή δυνητικός κίνδυνος για την ανθρώπινη ζωή ή τις περιουσίες.

Ανάλογα με τα αίτια του φαινομένου διακρίνονται σε φυσικές και ανθρωπογενείς ή τεχνολογικές καταστροφές ως αποτέλεσμα εκδήλωσης φυσικών ή τεχνολογικών δραστηριοτήτων, αντίστοιχα, ικανών να προκαλέσουν βλάβες ή καταστροφές στον άνθρωπο ή στο περιβάλλον. Τέτοια φυσικά εν δυνάμει επικίνδυνα φαινόμενα είναι: **Πλημμύρες, Πυρκαγιές, Κατολισθήσεις, Ηφαιστεια, Κλιματικές Μεταβολές, Ακραία Καιρικά Φαινόμενα, Σεισμοί, κ.λπ..** Εμείς σήμερα θα εστιάσουμε στον παγετό και στη χιονόπτωση, δηλαδή, ειδικότερα, στις έντονες κλιματολογικές μεταβολές.

Σχετικά με τις φυσικές καταστροφές, προσοχή πρέπει να δίδεται κάθε φορά στην πρόληψή τους, καθώς επίσης στα αναμενόμενα αποτελέσματά τους και στις επιπτώσεις αυτών των φυσικών καταστροφών.

1. Πρόληψη Φυσικών Καταστροφών: Θα πρέπει να διευκρινιστούν τα εξής:

- Πρόληψη: μειώνει την πιθανότητα εκδήλωσης φυσικής καταστροφής
- Αντιμετώπιση: μειώνει τις επιπτώσεις της φυσικής καταστροφής
- Αποκατάσταση: επαναφέρει τις πρότερες συνθήκες το φυσικό περιβάλλον
- Κίνδυνος: πιθανότητα εκδήλωσης, ένταση καταστροφών

2. Τα αποτελέσματα των καταστροφών διακρίνονται σε:

- Άμεσα-πληθυσμός, περιουσία κράτους, επιχειρήσεις
- Έμμεσα-πτώση παραγωγικότητας, παροχής υπηρεσιών
- Αποτελέσματα που εμφανίζονται μετά από χρονικό διάστημα από την καταστροφή (π.χ. κοινωνικός αποκλεισμός)

3. Επιπτώσεις καταστροφών, παραδείγματα

- Ανθρώπινες ζωές-τραυματισμοί
- Φυσικές παράλληλες επιπτώσεις (κατολισθήσεις, απώλεια υδάτινων πόρων, κ.λπ.)
- Επιπτώσεις σε κλάδους της οικονομίας (π.χ. τουρισμός)
- Επιπτώσεις σε υποδομές (δίκτυα μεταφορών, επικοινωνιών, ενέργειας, κ.λπ.)
- Απώλειες κινητής/ακίνητης περιουσίας (νοικοκυριών-επιχειρήσεων)
- Απώλειες αποθεμάτων και εισοδημάτων (νοικοκυριών-επιχειρήσεων)
- Κόστος αποκατάστασης

Περαιτέρω, ανάλογα με την φυσική καταστροφή που πρέπει να αντιμετωπιστεί προετοιμαζόμαστε, σύμφωνα με τη Γενική Γραμματεία Πολιτικής Προστασίας, ως εξής:

Χιονοπτώσεις & Παγετός

Τα έργα, οι δράσεις και τα μέτρα πρόληψης και ετοιμότητας που εφαρμόζονται στη χώρα μας για την αντιμετώπιση χιονοπτώσεων και παγετού στο εθνικό οδικό δίκτυο προσδιορίζονται θεματικά στις παρακάτω ενότητες.

Στάδιο 1^ο: Προ-χειμερινή περίοδος

1. Αποτίμηση του έργου του αποχιονισμού κατά την προηγούμενη χειμερινή περίοδο με συστηματική καταγραφή των προβλημάτων που προέκυψαν.
2. Προγραμματισμός πόρων και ανθρωπίνου δυναμικού για την επόμενη χειμερινή περίοδο, βάσει της εμπειρίας και της αποτίμησης προηγούμενων ετών.
3. Προμήθεια και αποθήκευση υλικών (πχ αλάτι, ψηφίδα, κ.τ.λ.) βάσει των προβλεπόμενων αναγκών.
4. Συντήρηση εξοπλισμού και μηχανημάτων

Στάδιο 2^ο: Περίοδος προετοιμασίας

1. Αναθεώρηση των σχεδίων αποχιονισμού και αντιμετώπισης παγετού βάσει των πιστώσεων που εγκρίθηκαν ή προβλέπεται να εγκριθούν.
2. Ολοκλήρωση διαδικασιών προγραμματισμένης μίσθωσης ιδιωτικών μέσων, όταν αυτό απαιτείται βάσει του αναθεωρημένου σχεδίου .
3. Ολοκλήρωση διαδικασιών πρόσληψης εποχιακού εργατοτεχνικού προσωπικού όταν αυτό απαιτείται για κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών.
4. Κατανομή προσωπικού και ορισμός υπευθύνων για την οργάνωση και λειτουργία των προβλεπόμενων από το σχεδιασμό εγκαταστάσεων (εργοτάξια, αποθήκες άλατος, κ.λπ.). Έλεγχος καλής λειτουργίας των μηχανημάτων και του εξοπλισμού και άμεση συντήρησή τους, αν αυτό απαιτείται και δεν έχει ήδη πραγματοποιηθεί.
5. Καθορισμός υπευθύνων ανά οδικό άξονα για τον αποχιονισμό και την αντιμετώπιση παγετού βάσει του σχεδίου. Ορισμός επικεφαλής συντονιστή και της έδρας του.
6. Προγραμματισμός βαρδιών και επιφυλακών του προσωπικού βάσει του σχεδίου.

Στάδιο 2^ο: Περίοδος προετοιμασίας (συνεχεία)

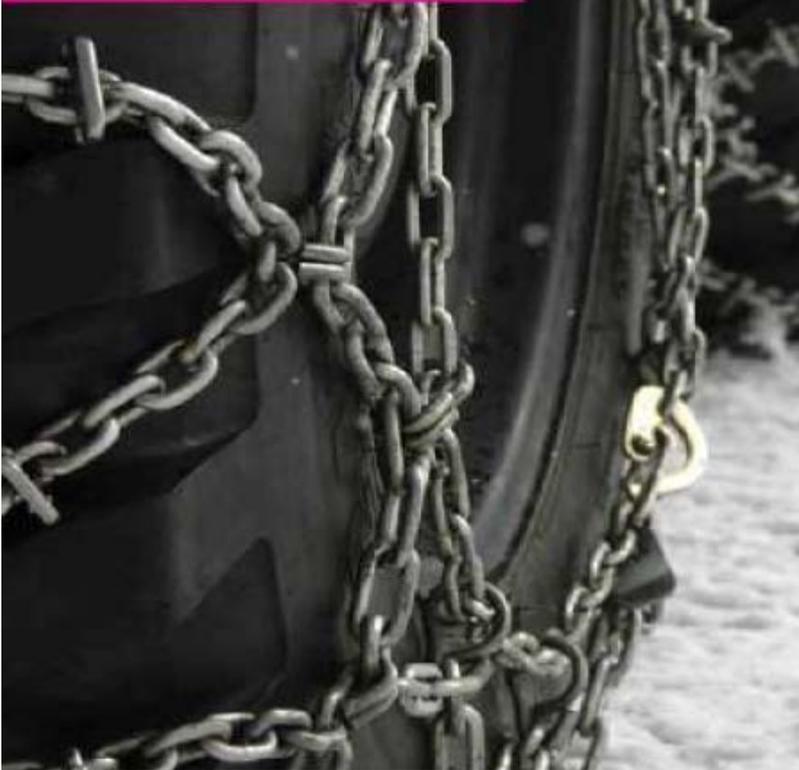
1. Προτεραιότητα στους οδικούς άξονες ως προς την επέμβαση σε περιπτώσεις αδυναμίας συνολικής αντιμετώπισης προβλημάτων λόγω εκτεταμένων χιονοπτώσεων και παγετού.
2. Διασφάλιση λειτουργίας του φορέα σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης.
3. Συσκέψεις με άλλους επιχειρησιακά εμπλεκόμενους φορείς για την καλύτερη επικοινωνία και συντονισμό των επιχειρήσεων στην από κοινού αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών από χιονοπτώσεις και παγετό.

Στάδιο 3^ο: Χειμερινή περίοδος

1. Διασφάλιση ροής πληροφοριών προς την έδρα του επικεφαλής συντονιστή σχετικών με μετεωρολογικές προβλέψεις και προειδοποιήσεις καθώς και πληροφωριών από την επιτήρηση του οδικού δικτύου για λόγους ετοιμότητας
2. Εφαρμογή του σχεδίου αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών όπου αυτό επιβάλλεται.
3. Ανακατανομή πόρων, όταν τούτο κρίνεται απαραίτητο, βάσει της εξέλιξης των καιρικών φαινομένων.
4. Προμήθεια επιπλέον υλικών (άλατος, ψηφίδας, κτλ.) όταν οι επικρατούσες ή οι προβλεπόμενες συνθήκες το απαιτούν
5. Αποκλιμάκωση εργασιών και δράσεων βάσει του σχεδίου.

Στα επόμενα μαθήματα, θα συζητηθούν στην τάξη και άλλες περιπτώσεις φυσικών καταστροφών.

ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΕΙΣ

ΠΡΟΕΤΙΜΑΣΤΕΓΕ

Αν κατοικείτε σε ορεινή ή δύσβατη περιοχή που αντιμετωπίζει προβλήματα από χιονοπτώσεις

- Προηθετείατε υλικό θέρμανσης και τρόφιμα για αρκετές ημέρες
- Φροντίστε για εξοπλισμό καθαρισμού του χιονιού (π.χ. φινιέρη)

ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΧΙΟΝΟΠΤΩΣΗΣ Η ΤΗΣ ΧΙΟΝΟΘΥΕΛΛΑΣ

Αν βρίσκεστε στο σπίτι

- Διατηρήστε το ζεστό και παραμείνετε σε αυτό όσο μπορείτε
- Μην αφήνετε τα παιδιά να βγουν έξω ασυνόδευτα.
- Φορέστε κατάλληλο ρούχο και παπούτσια.
- Ελέγξτε το δίκτυο ύδρευσης, τους σωλήνες και τον υαλοπίνακα του ηλιακού θερμοσίφωνα.

Αν βρίσκεστε στο αυτοκίνητο

- Αποσιμώστε την οδήγηση σε δύσβατες ορεινές περιοχές.
- Αλλάξτε πορεία αν είστε σε δύσβατο δρόμο και υπάρχει έντονη χιονόπτωση.
- Τηρείτε τις αποστάσεις ασφαλείας από τα προπαρασκευασμένα οχήματα.
- Παραμείνετε στο αυτοκίνητο αν ακινητοποιηθεί. Τοποθετήστε στην κεραία του ραδιοφώνου ή σε άλλο εμφανές σημείο ένα φάσμα

με έντονο χρώμα ώστε να σας εντοπίσουν οι ομάδες διάσωσης. Ανάβετε τη μηχανή για 10 λεπτά ανά ώρα και διατηρήστε την εξόστιαση καθαρή από το χιόνι.

Αν βρίσκεστε σε εξωτερικό χώρο

- Πηγαίνετε σε ασφαλές μέρος χωρίς να κινηθείτε στη χιονοθύελλα.
- Ντυθείτε με πολλά στρώματα από ελαφριά και ζεστά ρούχα αντί για ένα βαρύ ρούχο και φορέστε ζεστές αδιάβροχες μπότες. Προμηθεγείτε ένα αδιάβροχο εξωτερικό ρούχο.
- Προσέξτε τις μετακινήσεις σας σε περιοχές όπου προβλέπονται χιονοπτώσεις.
- Χρησιμοποιήστε αντιολισθητικές αλυσίδες αν είναι απολύτως απαραίτητο να μετακινηθείτε με αυτοκίνητο. Είναι προτιμότερο να ταξιδέψετε κατά τη διάρκεια της ημέρας χρησιμοποιώντας κεντρικούς δρόμους. Ενημερώστε τους οικίους σας για τη διαδρομή που θα ακολουθήσετε.
- Προμηθεγείτε τα μέσα μαζικής μεταφοράς για μετακινήσεις στην πόλη.

ΠΑΓΕΤΟΣ

Στο δίκτυο ύδρευσης των κατοικιών

- Μάθετε που βρίσκεται ο υδρομετρητής (ραλέ) του σπιτιού σας καθώς και τα σημεία όπου βρίσκονται ο κεντρικός και οι περιφερειακοί διακόπτες υδροδότησης.
- Ελέγξτε και βεβαιωθείτε ότι οι διακόπτες του δικτύου υδροδότησης αναγκάζονται και λειτουργούν ομαλά.
- Βεβαιωθείτε ότι οι εξωτερικοί σωλήνες (π.χ. ηλιακού θερμοσίφωνα, βρύσες μπαλκονιών) είναι μονωμένοι, διαφορετικά φροντίστε να μονωθούν το συντομότερο δυνατόν.
- Απομονώστε ή καλύτερα σκεπαστείτε το δίκτυο του ηλιακού θερμοσίφωνα, αν πρόκειται να λείψετε για μεγάλο χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Ρυθμίστε το σύστημα θέρμανσης του σπιτιού ώστε να λειτουργεί αυτόματα σε χαμηλές θερμοκρασίες.
- Κλείστε την παροχή νερού προς τον ηλιακό θερμοσίφωνα και αδειάστε το νερό από το σύστημα, αν είστε στο σπίτι κατά τη διάρκεια του παγετού και ιδιαίτερα το βράδυ, διαφορετικά αφήστε μια βρύση να στάζει στο κλίμαμα (ζεστό) νερού.
- Μην απελατάτε αλγάστα νερό για να αποφασκύνετε το χιόνι και τον πάγο.
- Περιορίστε τις δραστηριότητες που απαιτούν αυξημένη κατανάλωση νερού (πλύνητρα ρούχων κλπ.).
- Ενημερωθείτε αν έχει τοποθετηθεί αντιπυκτικό στον ηλιακό θερμοσίφωνα από την κατασκευάστρια εταιρία ή τον ειδικό τοποθέτησης, σε περίπτωση κλειστά κελιάματος. Σε αντίθετη περίπτωση προηθετείατε το

κατάλληλο αντιπυκτικό και φροντίστε για την τοποθέτησή του.

- Ελέγξτε αν υπάρχουν διαρροές στις βρύσες ή στα καζάνικα
- Βεβαιωθείτε ότι οι υδρορροές στα μπαλκόνια και στις ταράτσες είναι καθαρές από φύλλα και σκουπίδια και λειτουργούν ομαλά.

ΟΤΑΝ ΕΠΙΚΡΑΤΗΣΕΙ ΠΑΓΕΤΟΣ

Αν παγώσουν οι κεντρικοί σωλήνες ύδρευσης

- Κλείστε αμέσως τον κεντρικό διακόπτη παροχής νερού του σπιτιού και ελέγξτε τον υδρομετρητή. Αν συνεχίζει να λειτουργεί (νγρόφει) τότε υπάρχει διαρροή στο δίκτυο. Κλείστε το διακόπτη της κεντρικής παροχής και καλέστε υδραυλικό.
- Αν αποφασίσετε να ξεπαγώσετε τους σωλήνες, αρχίστε από τα μέρη του σωλήνα κοντά στον διακόπτη ώστε η θερμοκρασιακή μεταβολή να είναι σταδιακή. Αν δεν έχετε αποτελέσματα επικοινωνήστε με έναν υδραυλικό.
- Ελέγξτε αν έχουν βροχή ή διαπρέχουν κίνδυνο οι ηλεκτρικές εγκαταστάσεις ώστε να τις απομονώσετε.

- Σε περιοχές όπου έχει δημιουργηθεί παγετός απαιτείται προσοχή όταν οδηγείτε. Ενημερωθείτε για την κατάσταση του οδικού δικτύου και έχετε αντιολισθητικές αλυσίδες.
- Αν μετακινείστε πιτζ, φορέστε κατάλληλα παπούτσια ώστε να αποφύγετε τραυματισμούς λόγω της ολισθηρότητας.

